

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Куряви Вікторія В'ячеславівни «Адміністративно-правові концептуальні засади створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 – право

1. Актуальність теми дослідження

Україна, як активний учасник світової спільноти, не залишилася осторонь загальносвітових тенденцій сталого розвитку, основи яких закладено у 2015 році на Саміті ООН. Ці тенденції наразі суттєво впливають на державну політику України, в тому числі й у сфері правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності. Світові глобальні проблеми людства породжують максимальну консолідацію всіх держав, оскільки у їх вирішенні ніхто не може залишатися осторонь. Саме тому для того, щоб реалізувати розроблені та проголошені на Саміті ООН стратегічні цілі розвитку, з урахуванням зібраних інформаційних даних, статистики та аналітичних матеріалів, необхідно зосередити увагу на внутрішньо державній політиці. З урахуванням того, що інтелектуальна власність знайшла своє відображення в цілях сталого розвитку – це особливо привертає увагу до посилення її правової охорони, в тому числі й нормами кримінального права. Зокрема завдання щодо забезпечення захисту та охорони прав інтелектуальної власності впливає із Цілі 9 – промисловість, інновації та інфраструктура, а також пересічне з іншими цілями, оскільки інтелектуальна діяльність та її результати пронизують буквально кожну сферу життєдіяльності людини. Стан науково-технологічного та інноваційного, інтелектуального розвитку України свідчить про її високий потенціал, який при цьому нівелюється мізерним економічним ефектом впровадження результатів наукових досліджень та розробок, що ускладнюють випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг в цілях зміцнення конкурентоспроможності суб'єктів реального сектору та національної економіки і наша держава залишається донором інтелектуальних ресурсів для більш розвинених держав. Завершення судової реформи, результатом якої має стати повноцінне функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності, є фундаментом для розвитку інновацій на теренах нашої держави, модернізації всіх процесів та підвищення конкурентоспроможності української економіки й інституту права інтелектуальної власності загалом, належного рівня судового захисту прав інтелектуальної власності.

Крім того недостатня теоретична розробленість питання адміністративно-правових засад створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності, його адміністративно-правового статусу та напрямків подальшого практичного впровадження свідчить про актуальність теми та відповідно доцільність її комплексного дослідження.

2. Найсуттєвіші результати дисертації, їх достовірність і новизна,

значення для теорії і практики

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є першим в Україні комплексним дослідженням проблеми адміністративно-правових засад утворення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності, його адміністративно-правового статусу, на підставі чого розроблено основні положення концепції судового захисту прав інтелектуальної власності в Україні.

Вперше:

1) Обґрунтовано, що генеза становлення та розвитку інституту судового захисту прав інтелектуальної власності на теренах України починає своє існування за часів здобуття незалежності, що значно ускладнює його розвиток, в умовах стрімкого розвитку суспільних відносин та загальних світових тенденцій у зазначеній сфері;

2) обґрунтовано концептуальне положення, що інститут судового захисту прав інтелектуальної власності є найбільш ефективним і дієвим механізмом правової охорони та захисту вказаних прав, впровадження якого сприятиме стрімкому розвитку інтелектуальної власності в Україні;

3) встановлено, що через розгалужену систему нормативно-правового регулювання сфери інтелектуальної власності, найбільш вираженою на сьогодні проблемою при утворенні Вищого суду з питань інтелектуальної власності є недостатність процесуального забезпечення його діяльності, що створює перешкоду на шляху до його практичного впровадження;

4) сформульовано авторське розуміння поняття «адміністративно-правового статусу Вищого суду з питань інтелектуальної власності», запропоновано удосконалення напрямків правового забезпечення його діяльності, та коригування його місця і ролі у загальній судовій системі України;

удосконалено положення щодо:

1) інституційного та організаційно-правового забезпечення діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності;

2) кадрового забезпечення Вищого суду з питань інтелектуальної власності: добору суддів, оцінювання їх роботи;

3) фінансового, матеріального, інформаційного та процесуального забезпечення діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності;

4) положення щодо територіального розміщення Вищого суду з питань інтелектуальної власності, кількості суддів та кваліфікаційні вимоги до них.

набули подальшого розвитку:

1) положення про необхідність впровадження в Україні діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності, стратегічні напрямки подальшої консолідованої діяльності законодавчої та виконавчої влади України з метою запуску роботи новоствореного суду;

2) узагальнення міжнародного досвіду функціонування спеціалізованих судів з питань інтелектуальної власності;

3) заходи впровадження в Україні позитивного міжнародного досвіду функціонування спеціалізованих судів з питань інтелектуальної власності,

міжнародних стандартів та гарантій судового захисту прав інтелектуальної власності.

Таким чином, отримані в дисертаційному дослідженні нові науково-обґрунтовані результати значно поглиблюють існуючі знання про адміністративно-правові концептуальні засади створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності та спрямовані на його вдосконалення.

Поставлені мета та завдання дисертаційного дослідження, його об'єкт та предмет, визначили методи і прийоми наукового пізнання, за допомогою яких досягнуто об'єктивне дослідження предмету. На кожному етапі дослідження було використано як загальнонаукові, так і спеціально-наукові методи пізнання, зокрема: діалектичний метод пізнання, системний та історичний методи, порівняння, аналіз, аналогія, спостереження, індукція, метод системно-структурного аналізу, догматичний (формально-логічний), синергетичний, загально-соціологічний, порівняльно-правовий (компаративістський) та ін. Серед спеціально-наукових, зокрема, використано методи юридичної статистики та юридичної логіки. Через призму методу діалектичного пізнання та системного аналізу було досліджено виникнення, розвиток інституту судового захисту прав інтелектуальної власності, його зв'язок із суміжними правовими інститутами (підрозділ 1.1., 3.1.). Використовуючи історичний метод, було досліджено вітчизняний та зарубіжний досвід правової науки, відображений у науковій літературі, присвяченій історії виникнення спеціалізованих судів з питань інтелектуальної власності, їх розвитку, а також зарубіжний досвід їх функціонування (підрозділи 1.1., 3.1, 3.2). За допомогою формально-логічного та системно-структурного методів було виявлено місце та роль новоствореного суду в загальній судовій системі України (підрозділ 1.3.). Порівняльно - правовий синхронічний метод застосовувався під час дослідження інституту судового захисту прав інтелектуальної власності на сучасному етапі в практиці зарубіжних держав (підрозділи 3.1., 3.2., 3.3.). Статистичний метод був використаний під час дослідження звітів про стан судового захисту прав інтелектуальної власності в Україні, показників кількості судових спорів з питань інтелектуальної власності (підрозділи 1.1, 1.2). Комплексний підхід та використання всіх вищезазначених методів наукового дослідження дозволили всебічно розглянути адміністративно-правові концептуальні засади створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності, виявити їх теоретичне та практичне значення в науці адміністративного права України.

Науково-теоретичне підґрунтя дослідження становлять наукові праці фахівців у галузі філософії, теорії держави і права, адміністративного права, інших галузевих правових наук. Нормативною основою дослідження є Конституція України, міжнародні нормативно-правові акти, кодифіковані нормативно-правові акти, закони та підзаконні акти, нормами яких прямо чи опосередковано визначено адміністративно-правових засад створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Інформаційну й емпіричну основу дослідження становлять узагальнення практики діяльності правоохоронних та судових органів, довідкові видання, статистичні матеріали, дані міжнародних неурядових та урядових організацій.

Обсяг узагальнених теоретичних та практичних матеріалів дозволяє стверджувати про достовірність і наукову обґрунтованість результатів виконаного дослідження.

Одержані результати дослідження становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес і можуть бути використані в:

– *в науково-дослідницькій сфері* – для подальшого розроблення теоретичних і практичних проблем адміністративно-правових концептуальних засад створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України);

– *у правотворчості* – для подальшого вдосконалення системи адміністративно-правових норм, господарських-процесуальних норм, що передбачають умови створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності, його компетенцію та юрисдикцію (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у діяльності територіального управління Державної судової адміністрації в Сумській області);

– *в навчальному процесі* – під час викладання дисциплін адміністративно-правового циклу, підготовці підручників, навчальних посібників, коментарів адміністративного, господарсько-процесуального законодавства України; у науково-дослідницькій роботі студентів. Положення дисертації можуть бути використані у процесі підготовки підручників, навчальних посібників, під час викладання курсу «Адміністративне право», «Судові та правоохоронні органи», «Право інтелектуальної власності» та спецкурсу «Теоретичні проблеми адміністративного права» тощо (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Сумського державного університету).

– *у практичній правозастосовній діяльності* – запропоновані рекомендації можуть бути застосовані при подальшому впровадженні започаткованої судової реформи як законодавчими органами, так і органами судової системи, зокрема в діяльності Державної судової адміністрації України, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України тощо (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у діяльності територіального управління Державної судової адміністрації в Сумській області).

3. Відповідність дисертації зазначеній спеціальності

Дисертація присвячена дослідженню адміністративно-правовим концептуальним засадам створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності в Україні. Як за змістом завдань дослідження, так і за характером їх розв'язання та отриманими результатами дисертація «Адміністративно-правові концептуальні засади створення та діяльності вищого суду з питань інтелектуальної власності в Україні» повністю відповідає спеціальності 081 – право.

4. Кількість публікацій та повнота опублікування результатів дослідження

Основні положення дисертації викладені у 11 наукових працях, зокрема, 1 стаття, у виданні, що індексується БД Scopus, 5 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав та 5 тезах на науково-практичних конференціях, що відповідає вимогам Наказу МОН «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» від 23.09.2019 р. № 1220.

1. Курява В. В. Адміністративно-правові засади та передумови утворення в Україні Вищого суду з питань інтелектуальної власності. *Науковий Вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Юриспруденція». № 35. 2018. С. 98-102.

2. Курява В. В. Місце та роль Державної судової адміністрації України в організаційному забезпеченні діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. Вип. 59. Том 2. 2019. С. 49-53.

3. Курява В. В. Інституційне забезпечення діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності. *Правові горизонти*. Вип. 27 (40) 2021. С 33-40.

4. Kuriava V. International cooperation of Ukraine in the field of functioning of the institute of judicial protection of intellectual property right though the performance of obligations. *Recht der Osteuropäischen Staaten (ReOS)*. 02/2020. Inhaltsverzeichnis. pp. 29-34.

5. Курява В. В. Стратегічні напрямки та перспективи удосконалення діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності. «*KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*». № 4 (32). Vol. 1. 2020. 184-188.

6. Oleksandr M. Kostenko, Rasim Sh. Babanly, Alyona M. Klochko, Mykola I. Lohvynenko, Anna O. Bolotina, **Viktoriia V. Kuriava** To the issue of criminal and legal protection the right of intellectual property on medicines in Ukraine. *International Journal Of management (IJM)*, Volume 11, Issue 7, July 2020, pp. 367-375. (Scopus).

7. Курява В. В. «Актуальні проблеми забезпечення організації діяльності вищого суду з питань інтелектуальної власності». Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції: «*Порушення прав інтелектуальної власності як підстава адміністративної, кримінальної та цивільної відповідальності*». 10 грудня 2019 року. м. Київ. С. 98-103.

8. Курява В. В. Інститут правового захисту прав інтелектуальної власності в контексті судової реформи. Матеріали науково-практичної інтернет-конференції «*Охорона та захист інтелектуальної власності в інноваційній діяльності в умовах своінтеграційних процесів*». Секція № 2. 21 березня 2019 року. м. Київ. 78-81 с.

9. Курява В. В. «Порушення основоположних засад утворення вищого суду з питань інтелектуальної власності». Матеріали другої міжнародної науково-практичної конференції «*Актуальні питання юриспруденції: теоретичні та практичні виміри*». 25 квітня 2019 рік. СНАУ. м. Суми. 31-34 с.

10. Курява В. В. Єдині засади організації та діяльності судів у контексті створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності. III Міжнародна науково практична конференція «Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів». 23-24 травня 2019. СумДУ. м. Суми. С. 132-136.

11. Kuriava V. V. Conceptual principles of the creation of the high court of intellectual property in Ukraine. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*, VII(32), I.: 192, 2019 Feb. P. 44-46. DOI: 10.31174/SEND-HS2019-192VII32-10.

5. Висновок

Вважати, що подана дисертація Куряви Вікторії Вячеславівни на тему «Адміністративно-правові концептуальні засади створення та діяльності Вищого суду з питань інтелектуальної власності в Україні» за своїм науковим рівнем, актуальністю виконаних досліджень, практичним значенням, обсягом і оформленням повністю відповідає вимогам передбачених п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії від 06.03.2019 року щодо дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 – право.

Рецензенти:

Доцент кафедри адміністративного, господарського
права та фінансово-економічної безпеки

Навчально-наукового інституту
права Сумського державного університету,
доктор юридичних наук, доцент

Т.А. Кобзева

Доцент кафедри адміністративного, господарського
права та фінансово-економічної безпеки

Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету,
кандидат юридичних наук, доцент

М.В. Колеснікова

